

Взаємодія первинної й спеціалізованої ланок:

основні зони відповідальності лікарів і лікарок

Твій сімейний

лікар:)

Робота первинної ланки під час війни

 У зв'язку з воєнним станом МОЗ змінило правила надання первинної медичної допомоги, аби всі українці й українки могли потрапити до лікаря чи лікарки незалежно від місця перебування та укладеної декларації. **Відтепер людина без декларації також має право на безоплатний огляд, консультацію, направлення, аналіз крові чи швидкий тест.**

 Лікар чи лікарка первинної ланки оглядає людину та призначає необхідні обстеження.

Безоплатні послуги сімейних лікарів і лікарок

1. профілактика й контроль основних захворювань
2. контроль хронічних захворювань
3. базові дослідження й аналізи (загальний аналіз крові, швидкі тести на ВІЛ, вірусні гепатити тощо)
4. вакцинація за календарем профілактичних щеплень

Виписування направлень

! **Важливо:** направлення виписує саме лікар чи лікарка, що безпосередньо відповідає за лікування людини та потребує додаткових даних для оцінки стану здоров'я, підтвердження або спростування діагнозу. Це може бути як лікар чи лікарка первинної ланки, так і профільний спеціаліст чи спеціалістка. У другому випадку відсилати за направленням назад до ПМД не потрібно.

 При цьому маються на увазі як державні, так і приватні установи, головне — наявність договору з НСЗУ.

 Щоб створити електронне направлення, лікарю чи лікарці треба мати доступ до ЕСОЗ (електронної системи охорони здоров'я).

 На час воєнного стану діють як електронні, так і паперові направлення.

 Людина не може вказувати лікарці чи лікарю, до кого виписати направлення або яке обстеження зробити.

 Маючи е-направлення, клієнт чи клієнтка обирає медичний заклад самостійно. Незалежно від місця проживання, реєстрації, отримання направлення.

 Якщо людина бажає пройти додаткові медичні обстеження без лікарських призначень, вона може зробити це самостійно, за власні кошти, оплативши бажані послуги через термінал чи касу лікарні.

Направлення не потрібне, якщо людина

1. звертається тільки до лікаря чи лікарки первинної ланки
2. потребує походу до кабінету гінекології, психіатрії, наркології, стоматології, фтизіатрії або педіатрії
3. має хронічну хворобу і потребує походу до лікаря чи лікарки, що супроводжує її лікування
4. отримує послугу платно, офіційно оплачуючи через термінал чи касу медзакладу
5. потребує невідкладної медичної допомоги

Комплексні медогляди, за якими людина звертається напряму та які оплачує самостійно

1. для занять спортом
2. для прийняття на роботу
3. для реєстрації у військкоматі
4. для отримання посвідчення водія
(крім випадків за направленням держслужби зайнятості)

5. для отримання виїзної візи
(крім відряджень державних службовців і службовиць та виїзду на лікування)

6. для отримання дозволу на зброю

 Дітей і підлітків, що вчать в школах і університетах, спеціаліст чи спеціалістка первинної ланки направляє на медогляд до медзакладу, що уклав договір з НСЗУ, згідно з призначенням «амбулаторна допомога». З направленням від первинної ланки в такому медзакладі огляд буде безоплатним.

Виписування направлень

Рецепт на «Доступні ліки» та інсулін

 Сімейний лікар чи лікарка, терапевт чи терапевтка, педіатр чи педіатриня має право виписувати рецепти на «Доступні ліки» та інсулін. За програмою виплати компенсацій (реімбурсації) людина отримує такі препарати безоплатно або ж із незначною доплатою.

! **Важливо:** спеціаліст чи спеціалістка первинної ланки випишує рецепт на інсулін, тільки якщо людина отримала план лікування. В протилежному випадку рецепт випишує лікуючий ендокринолог чи ендокринологиня, що відповідає за цей план.

 На час воєнного стану діють як електронні, так і паперові рецепти на «Доступні ліки» та інсулін.

Рецепт на антибіотик

 Е-рецепт на антибіотик може виписати лікар чи лікарка як первинної, так і спеціалізованої ланки. Але це неодмінно має бути саме лікар чи лікарка, що відповідає за супровід стану людини: оглядає, діагностує, призначає лікування.

 Аби виписати електронний рецепт на антибіотики, лікарю чи лікарці треба мати доступ до ЕСОЗ.

 Якщо лікар чи лікарка не мають технічної можливості створити е-рецепт на антибіотик, можна виписати паперовий рецепт на спеціальному бланку форми ф-1.

Рецепт в психіатрії та неврології

 Рецепт на ліки проти розладів психіки й поведінки виписує психіатр/психіатриня, від епілепсії — невролог/неврологиня.

Госпіталізація

Госпіталізація людини безоплатна у межах Програми медичних гарантій. Після госпіталізації клієнт чи клієнтка отримує стаціонарну медичну допомогу.

Людина може отримати стаціонарну допомогу безоплатно

1. коли має направлення
2. коли її доставила до лікарні бригада екстреної медичної допомоги
3. коли її направили зі стаціонару іншого клінічного підрозділу або закладу
4. коли вона звертається самостійно у невідкладному стані

Лікар чи лікарка, що визначає непрацездатність людини, відповідає і за оформлення медичного висновку.

Ліки з Національного переліку

 Якщо людина вже госпіталізована, то ліки та інші медичні засоби з Національного переліку надаються їй безоплатно на весь період лікування.

! **Важливо:** кожен медичний заклад самостійно закуповує ліки з Нацпереліку.

Які препарати входять в Нацперелік

 До Нацпереліку входить понад 400 лікарських засобів. Йдеться про ліки проти серцево-судинних захворювань, хвороб органів дихання, інфекційних захворювань, хвороб кістково-м'язової системи, хронічних захворювань нирок тощо. Повний перелік доступний у **постанові кабміну**.

 Перевірити, чи входять препарати до Нацпереліку, можна на сайті або ж у мобільному додатку **Ліки Контроль**.

 Наявність ліків з Нацпереліку має фіксуватись у медзакладі на інформаційних стендах. Комунальні й державні установи повинні оновлювати ці дані щотижня. Також звітність про наявність мають публікувати на своїх офіційних сайтах регіональні департаменти й управління.

 Крім того, людина може дізнатись про наявність ліків з Нацпереліку та інших препаратів, придбаних за бюджетні кошти, на сайті **Є ліки**.

Нормативно-правові акти

 Посібник для медиків про електронні направлення від НСЗУ.

 Порядок направлення клієнтів і клієнток до закладів охорони здоров'я регламентує Наказ МОЗ України від 28.02.2020 № 586 «Про затвердження Порядку направлення пацієнтів до закладів охорони здоров'я та фізичних осіб-підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та надають медичну допомогу відповідного виду».

 Порядок виписування медичних висновків про тимчасову непрацездатність регламентує Наказ МОЗ України від 01.06.2021 № 1066 «Деякі питання формування медичних висновків про тимчасову непрацездатність та проведення їхньої перевірки».